

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums

Saskaņā ar
MK not. Nr.925,
30.09.2010.

Datums skatāms laika zīmogā,

Dokumenta Nr.77/24.

Biotopu un sugu grupa, kurai sniegts atzinums: jūras krasta biotopi, meži un virsāji, vaskulārās augu sugas.

Atzinuma pasūtītājs: SIA "Grupa 93", Torņa iela 4, Rīga.

Izpētes teritorija: zemes vienības ar kadastra apz.8033 002 1740, 8033 002 1780, 8033 002 1739 un 8033 002 2014, Saulkrasti, Saulkrastu novads. Īpašumu kopējā platība 11,4845 ha.

Atzinuma mērķis un plānotās darbības apraksts: atzinums paredzēts detālplānojuma izstrādei, paredzot kapsētas ierīkošanu. Kapu ierīkošana plānota spēkā esošajā Saulkrastu novada teritorijas plānojumā 2012.-2024.gadam https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_8371. Vietas izvēle veikta teritorijas plānojuma izstrādes stadijā. Kapsēta tiks ierīkota uz pašvaldības īpašumā esošas zemes. Saskaņā ar Pašvaldību likumu pašvaldības autonomā funkcija ir kapsētu izveidošana un uzturēšana (4.pants 1.punkts 2.apakšpunkts). Ierīkojot kapsētu, jāņem vērā arī gruntsūdeņu līmenis teritorijā. Ministru kabineta noteikumi Nr.502 Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika (29.12.1998.) nosaka: "10. Kapsētu ierīko teritorijā, kur gruntsūdens līmenis nav augstāks par diviem metriem."

Teritorijas apsekojums: teritorija apsekota 2024.gada 30.septembrī, saulainā laikā. Izpēte veikta atbilstoši ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodikai (DAP, 2016), platībām, kas lielākas par 0,5 ha izvēloties maršrutu zig-zag veidā, šķērsojot objektā sastopamos biotopus. Zemes vienības lielākoties robežojas ar apbūves teritoriju (ielām), piegulošā teritorija vērtēta tikai izpētes teritorijas dienvidu daļā, kur tā robežojas ar meža zemi. Aizsargājamo vaskulāro augu sugu atradnes fiksētas un novērtētas atbilstoši Augu monitoringa metodikai Natura 2000 teritorijās un ārpus tām (Baroniņa, 2022), izmantojot augu totālo uzskaiti un ekstrapolāciju. Ortofoto karte ar izpētes teritoriju un tajā sastopamajām dabas vērtībām pievienota atzinuma pielikumā. Apsekošanas ilgums ~ 3 h.

I. Izpētes teritorijas apraksts

Īpašums atrodas valsts centrālajā daļā, apdzīvotā vietā Saulkrasti, ietilpst Piejūras zemienes Rīgas līdzenumā. Saskaņā ar ģeoloģisko kvartāra nogulumu karti, izpētes teritorijas lielākajā daļā pārstāvēti Baltijas ledus ezera nogulumi (glQ_3^{ltvb}), kas veidojušies, atkāpjoties Baltijas ledus ezeram, gar ziemeļu robežu sastopami eolie nogulumi (vQ_4), kas veidojušies vēju darbības rezultātā akumulējoties smilšu materiālam. Reljefs viegli līdz izteikti viļņots, teritoriju šķērso vairāki piejūras kāpu vaļņi, pauguri. Zemes vienības ietilpst Pēterupes, posmā no Ežurgas līdz ietekai Rīgas jūras līcī, sateces baseinā (ŪSIK kods 53211). Tuvākās reģistrētās meliorācijas sistēmas – susinātājgrāvji, atrodas otrpus valsts vietējam autoceļam V39 Saulkrasti – Bīriņi.

Teritorijas lielāko daļu veido meža zeme. Saskaņā ar meža inventarizācijas datiem, pārstāvēti dažāda vecuma pārsvarā sausi un nosusināti priežu meži (skatīt 1.tabulu).

Teritorijā sastopamās mežaudzes

1.tabula

Kvartāla nr.	Nogabala nr.	Nogabala formula	Meža tips	Vecumgrupa	Platība, ha
60	1	7P91 3P71	Lāns	3	0,9
61	1	6P186 2P116 2P96	Mētru ārenis	5	3,15
60	2	4P116 3P96 2P76 1P206	Lāns	4	0,68
61	2	7P106 2P206 1P86	Lāns	4	0,8
60	3	7B3P27	Slapjais damaksnis	2	0,49
61	3	10P91	Lāns	3	1,28
60	4	8P116 2P96	Lāns	4	2
60	5	10P9	Lāns	3	0,83

Mežaudzēs koku stāvā dominē parastā priede *Pinus sylvestris*, mitrākās ieplakās sastopams purva bērzs *Betula pubescens*. Krūmu stāvs lielākoties rets, sastopams parastais ozols *Quercus robur*, parastā liepa *Tilia cordata*, parastais pīlādzis *Sorbus aucuparia*, vietām krūmu stāvā un paaugā ieviesusies parastā egļu *Picea abies*. Zemsedzē dominē boreālās sugas – mellene *Vaccinium myrtillus*, sila virsis *Calluna vulgaris*, brūklene *Vaccinium vitis-idaea*, mitrākās vietās – purva vaivariņš *Ledum palustre*. No dzīvojamās zonas ieviesušās invazīvas sugas – pieclapiņu mežvīns *Parthenocissus quinquefolia*, Kanādas zeltgalvīte *Solidago canadensis*, parastā zirgkastaņa *Aesculus hippocastanum*. Teritoriju šķērso meža ceļš. Pie iebraukšanas teritorijā tiek izbērti dārza un sadzīves atkritumi.

Izpētes teritorijas centrālo daļu šķērso elektropārvades gaisa vadu līnijas trase. Augājā atklātajā platībā dominē sila virsis *Calluna vulgaris*, ieplakās – zilganā molīnija *Molinia caerulea*, bet uz reljefa pacēlumiem izveidojušās sūnu un ķērpju audzes (sirmā sarmenīte *Racomitrium canescens*, kladonijas *Cladonia spp.*), sastopama parastā miltene *Arctostaphylos uva-ursi* u.c. sugas.

Teritorijā sastopamo biotopu grupas un to aptuvena platība sniegta 2.tabulā.

Teritorijā sastopamie biotopi

2.tabula

Biotops	Aptuvenā platība, ha
Mežs	10,13
Nemeža zemes	1,36

Zemes vienībās sastopami dabiski un daļēji dabiski biotopi. Ainavu veido slēgta un daļēji slēgta meža ainava. Detālpārplānojuma teritorija robežojas ar apbūves platību – asfaltētiem autoceļiem – valsts vietējas nozīmes autoceļu V39 Saulkrasti – Bīriņi, valsts galveno autoceļu A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) un valsts vietējo autoceļu V38 Saulkrasti – Gāršmalas. Virzienā uz dienvidiem piegulošajā teritorijā atrodas meža zeme – sauss un pārmitrs priežu mežs.

Saskaņā ar Saulkrastu novada teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam grozījumiem, detālpārplānojuma teritorijas lielākajai daļai noteikts funkcionālais zonējums “Dabas un apstādījumu teritorija” (DA1). elektropārvade gaisa vadu līnijas trasei – zonējums “Tehniskās apbūves teritorija”.

“Dabas un apstādījumu teritorijas” ir dabiskās zaļumu teritorijas, kas ietver ar mežu klātās platības, meža infrastruktūras objektus upes ielejas nogāzē un gravās, kā arī stādījumi ar īpašu kultūrvēsturisku nozīmi un specifiskām funkcijām, kā arī ar lielu ekoloģisko, estētisko un rekreācijas nozīmi, kas kalpo arī reprezentācijai, ietver parkus un citus īpašas nozīmes zaļumus, zaļumus apbūves teritorijās, neapbūvējamo zaļumu teritorijas, kurās atrodas arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi un/vai īpaši aizsargājamie biotopi. Zonējumā DA1 nolūki, kādos atļauts izmantot zemi, ir kapsētas un ar to saistīto būvju uzturēšana un ierīkošana, kā arī ceremoniālās, kulta iestādes.

Tehniskās apbūves teritorija (TA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru.

Piegulošajiem īpašumiem noteikts zonējums “Transporta infrastruktūras teritorija”, uz dienvidiem esošajai meža zemei – zonējums “Dabas un apstādījumu teritorija” (DA1).

II. Izpētes teritorijā un tās tuvumā esošās dabas vērtības un tās ietekmējošie faktori

Aizsardzības statuss: zemesgabali neietilpst īpaši aizsargājamā un NATURA 2000 teritorijā, kā arī īpašumu robežās neatrodas mikroliegumi. Saskaņā ar Saulkrastu novada teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam grozījumiem, teritorija neietilpst dabas resursu aizsargjoslās.

Īpaši aizsargājamas augu sugas: saskaņā ar DDPS “Ozols” datiem, iepriekš teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājamo vaskulāro augu sugu atradnes. Teritorijas izpētes laikā konstatētas īpaši aizsargājamās, ierobežoti izmantojamās vaskulārās augu sugas – gada staipekņa *Lycopodium annotinum*, atradnes. Suga noteikta pēc Latvijas PSR augu noteicēja (Pētersone, Brikmane, 1980).

Gada staipeknis *Lycopodium annotinum* – Eiropas Direktīvas V pielikumā iekļauta, Latvijā īpaši aizsargājama, ierobežoti izmantojama augu suga. Īpašuma robežās konstatēta divās vietās ar kopējo platību ~ 55 m². Augu vitalitāte laba. Augs Latvijā sastopams bieži, visā valstī. Sugas ekotops ir dažādi skujkoku un platlapju - skujkoku meži. (www.latvijasdaba.lv). Pēc dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” pieejamās informācijas, augš Latvijā sastopams vairāk kā 1000 atradnēs. Saulkrastu novadā reģistrētas vismaz 70 augu sugas atradnes. Kopējais staipekņu dzimtas aizsardzības stāvoklis valsts mērogā vērtējams kā Nelabvēlīgs – nepietiekams ar tendenci pasliktināties.

Dati par sugas atradnēm apkopoti 3.tabulā.

Pārskata tabula par teritorijā un tai piegulošajās platībās konstatētajām aizsargājamām augu sugām
3.tabula.

Nosaukums	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas sastopamība Latvijā ¹	Sugas sastopamība pētāmajā teritorijā	Esošās un potenciālās ietekmes
Gada staipeknis <i>Lycopodium annotinum</i>	ĪAS; ES V	SG IV	Bieži, visā valstī. Visbiežākā staipekņu suga Latvijā.	Reti, ~ 55 m ² plaša atradne.	<u>Esošās ietekmes</u> : nav. <u>Potenciāli</u> : augu mehāniska iznīcināšana, veicot teritorijas apbūvi vai labiekārtošanu.

¹Pēc Priedītis N. 2014, un dabas datu pārvaldības sistēmas „Ozols” datiem

Saīsinājumi: ĪAS – Latvijā īpaši aizsargājama suga pēc MK not.Nr.396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”.

ES – Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEK (21.05.1992) Par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas aizsardzību. II pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešama īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšana. V pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru iegūšana un ekspluatācija dabā var būt pieļaujama.

SG – Latvijas Sarkanā grāmata. LSG tiek lietotas šādas apdraudēto sugu kategorijas: I - izzūdošās sugas; II - sarūkošās sugas; III - retās sugas; IV - maz pazīstamās sugas.

Augs sastopams tam piemērotā dzīvotnē – nosusinātā priežu un pārmitrā bērzu mežā. Šobrīd dzīvotņu kvalitāte laba. Kvalitātes novērtējums dots 4.tabulā.

Sugu dzīvotnes kvalitātes novērtējums

4.tabula.

Dzīvotne	Dzīvotnes elementi			Atjaunošanas iespējas		
	A	B	C	D	E	F
	Izcilā stāvoklī	labā stāvoklī	vidējā, degradētā stāvoklī	viegla	iespējama ar mērenu piepūli	grūta, neiespējama
Nosusināts priežu mežs		X			X	
Pārmitras bērzu mežs		X			X	

Esošās ietekmes: nav.

Potenciālās ietekmes: apbūves vai teritorijas labiekārtošanas rezultātā sliktākajā scenārijā var tikt iznīcināta ~ 55 m² plaša auga atradne, veidojot būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz augu sugām. Ietekmes izvērtējums apkopots 5.tabulā.

Labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības: piemērotas dzīvotnes saglabāšanai šobrīd nav nepieciešams veikt apsaimniekošanas pasākumus.

Ietekmes uz sugām būtiskuma izvērtējums

5.tabula.

MK 2007. gada 27. marta noteikumu Nr.213 2. un 5.punktā noteiktie kritēriji:	
2. Būtiskas nelabvēlīgas izmaiņas salīdzinājumā ar pamatstāvokli sugām nosaka, izmantojot skaitliskus datus, tai skaitā:	
2.1. sugas indivīdu - savvaļas dzīvnieku, augu, sēņu un ķērpju skaitu, to blīvumu un apdzīvotās vai aizņemtās teritorijas platību;	<u>Lycopodium annotinum</u> : sastopams bieži, visā valstī. Pētāmajā teritorijā konstatēta ~ 55 m ² plaša atradne.
2.2. kaitējuma skarto atsevišķo sugas indivīdu nozīmi attiecīgās sugas saglabāšanā un dabiskā izplatībā, sugas jutību un sastopamības biežumu (to novērtē vietējās pašvaldības, valsts, Eiropas Savienībā ietilpstošā boreālā (ziemeļu) reģiona un Eiropas Savienības līmenī);	<u>Lycopodium annotinum</u> : Saulkrastu novadā – vismaz 70 atradnes. Latvijā – vairāk kā 1000 atradnes. Boreālajā reģionā – nav datu. ES – nav datu. Potenciāli var tikt iznīcināta ~ 55 m ² plaša auga atradne.
2.3. sugas vairošanās spēju vai vairošanās sekmes (atbilstoši pieejamajai informācijai par attiecīgajai sugai vai attiecīgajai populācijai piemītošo dinamiku un periodiskumu), tās dzīvotspēju;	<u>Lycopodium annotinum</u> : daudzgadīgs augs, sporaugi. Sporas izplatās ar vēja palīdzību, vai augs veido dzinumus. Vidējais sporu izkliedes attālums 2-15 m. Aug lēnām, atjaunošanās notiek vismaz 10 gadu laikā.
2.4. sugas spēju īsā laikā bez iejaukšanās (izņemot dabas aizsardzības pasākumu pastiprināšanu) atjaunoties pēc kaitējuma līdz stāvoklim, kas, ņemot vērā sugas dinamiku, sasniedz par pamatstāvokli labāku vai tam līdzvērtīgu līmeni.	<u>Lycopodium annotinum</u> : atjaunojas vairāku gadu desmitu laikā.
5. Par būtisku kaitējumu neuzskata:	
5.1. tādas attiecīgo sugu vai biotopa negatīvas pārmaiņas, kas saskaņā ar pieejamo informāciju ir normālas un ir mazākas nekā dabiskās svārstības;	<u>Lycopodium annotinum</u> : atklāto platību aizaugšana dabiskās sukcesijas rezultātā, veicinot augu skaita samazināšanos.
5.2. attiecīgo sugu vai biotopu negatīvas pārmaiņas dabisku iemeslu dēļ;	<u>Lycopodium annotinum</u> : Vides eitrofikācija, teritorijas aizaugšana.
5.3. negatīvas pārmaiņas, kas rodas, iejaucoties teritoriju apsaimniekošanā saskaņā ar sugu un biotopu aizsardzības plānu vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānu;	-
5.4. kaitējumu, pēc kura sugas vai biotopi īsā laikā bez iejaukšanās atjaunojas līdz pamatstāvoklim vai līdz stāvoklim, kas, ņemot vērā attiecīgās sugas vai biotopa atjaunošanās dinamiku, ir līdzvērtīgs pamatstāvoklim vai ir labāks par to.	<u>Lycopodium annotinum</u> : nav.

Īpaši aizsargājamie biotopi: saskaņā ar DDPS “Ozols” datiem, īpašuma platībā esošajās meža zemēs reģistrēts aizsargājamais biotops “Mežainas piejūras kāpas”. Aizsargājamie biotopi aprakstīti un izvērtēti pēc Eiropas Savienībā aizsargājamo biotopu Latvijā noteikšanas rokasgrāmatas 2.precizētā izdevuma un MK noteikumos Nr.350 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” minētajiem kritērijiem. Informācija par teritorijā konstatētajiem biotopiem apkopota 6.tabulā.

Mežainas piejūras kāpas (2180). Eiropas Savienībā aizsargājams biotops. Tie ir ilgstoši dabiski vai pusdabiski meži uz piejūras kāpām ar labi attīstītu kokaudzes struktūru un raksturojošo, ar mežu saistīto sugu kopu. Biotops atrodas tikai Piejūras zemienē, ko no iekšzemes norobežo dabā konstatējama Baltijas

ledus ezera senkrasta nogāze. Biotopa koncentrācijas vietas sakrīt ar lielāko Baltijas jūras iepriekšējo attīstības stadiju kāpu masīvu atrašanās vietām: Bērnāti, Kolkas apkārtnē, posms starp Enguri un Ragaciemu, Rīgas jūras līča dienvidu daļa, Saulkrasti u.c. Biotopa pastāvēšanu nosaka eolie nogulumi un to biežums. Biotopa ilgstošai pastāvēšanai ir nepieciešami dabiski traucējumi – vētras, ugunsgrēki, mērena nostaigāšana u.c. Iztrūkstot dabiskiem traucējumiem, biotops bagātinās ar barības vielām un pārveidojas barības vielām bagātos meža tipos. (Auniņš, 2013). Biotops Latvijā sastopams samērā reti, 51342 - 60000 ha. Tā aizsardzības stāvoklis valstī novērtēts kā Nelabvēlīgs-nepietiekams, bet stabils (Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu). Apsekošanas laikā konstatēts, ka biotops izpētes teritorijā ir saglabājies. Biotopā iekļautas dažāda vecuma un mitruma apstākļu priežu un bērzu audzes. Vecākajos meža nogabalos sastopamas ievērojama vecuma un apjoma priedes, saglabājušās atsevišķas kritālas, dabisks, viļņots piejūras kāpu reljefs. Izpētes teritorijas ziemeļaustrumu daļā konstatēts čemuru palēks *Chimaphila umbellata*, kas ieviešas degušās mežaudzēs un raksturo boreālus mežus. Biotopa kvalitāte vidēja līdz laba, zemāka jaunākajās mežaudzēs, kur mazāk dabiskiem mežiem raksturīgu struktūras elementu. Labas kvalitātes biotopa poligoni atbilst MK noteikumos Nr.350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" noteiktajiem aizsargājamo biotopu kvalitātes kritērijiem. Kvalitātes izvērtējums apkopots 7.tabulā.

Esošās ietekmes: sinantropizācija, ieviešoties dabiskiem biotopiem neraksturīgām augu sugām, piegružošana, kā arī apsaimniekošana, izvēcot dabiskos struktūras elementus, izzāģējot kokus, izmainot meža dabisko struktūru un veģetāciju.

Potenciālās ietekmes: biotopa platības samazināšanās par 10,03 ha, ierīkojot kapsētu, veidojot būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz biotopiem. Ietekmes izvērtējums apkopots 8.tabulā.

Pārskata tabula par teritorijā un tai pieguļošajās platībās konstatētajiem biotopiem

6.tabula

Biotops, poligona numurs	Biotopa kvalitāte teritorijā Biotopa	Biotopa platība paredzētās darbības teritorijā, ha	% no biotopa platības NATURA 2000 teritorijās ¹	% no platības Latvijā ²	Tieša ietekme (veģetācijas iznīcināšana), ha		Tieša ietekme (veģetācijas iznīcināšana) % no platības Latvijā	Netieša ietekme (antropogēnās slodzes palielināšanās), ha	Biotopa aizsardzības stāvoklis valstī
					Infrastruktūra	Pagalms (t.sk., ēkas)			
Mežainas piejūras kāpas, 19RS7_188	Laba	3,92	0,01	0,007	3,92	0	0,007	0	Nelabvēlīgs – nepietiekams, stabils
Mežainas piejūras kāpas, 19RS7_10	Vidēja	1,32	0,004	0,002	1,32	0	0,002	0	Nelabvēlīgs – nepietiekams, stabils
Mežainas piejūras kāpas, 19RS7_189	Laba	4,79	0,02	0,008	4,79	0	0,008	0	Nelabvēlīgs – nepietiekams, stabils

^{1,2} www.daba.gov.lv

Aizsargājamo biotopu kvalitātes vērtējums*

7.tabula

Aizsargājamais biotops, poligona numurs	Struktūras saglabāšanās pakāpe			Funkciju saglabāšanas pakāpe			Atjaunošanas iespējas		
	A	B	C	D	E	F	G	H	I
	Izcila struktūra	Labi saglabājusies	Vidēja, daļēji degradēta	Lieliskas perspektīvas	Labas perspektīvas	Vidējas, nelabvēlīgas perspektīvas	Viegla	Iespējama ar mērenu piepūli	Grūta, neiespējama
Mežainas piejūras kāpas, 19RS7_188		X			X			X	
Mežainas piejūras kāpas, 19RS7_10			X		X			X	
Mežainas piejūras kāpas, 19RS7_189		X			X			X	

*Vadlīnijas sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificētu ekspertu sniegto atzinumu satura kvalitātes uzlabošanai sākotnējā izvērtējuma, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma ietvaros

MK 2007. gada 27. marta noteikumu Nr.213 3. un 5.punktā noteiktie kritēriji:	Vērtējums
<i>3. Būtiskas nelabvēlīgas izmaiņas salīdzinājumā ar pamatstāvokli biotopiem nosaka, izmantojot izmērāmus datus, tai skaitā:</i>	
3.1. kaitējuma skartās platības nozīmi attiecīgā biotopa saglabāšanā un dabiskā izplatībā, biotopa jutību un sastopamības biežumu (to novērtē vietējās pašvaldības, valsts, Eiropas Savienībā ietilpstošā boreālā (ziemeļu) reģiona un Eiropas Savienības līmenī);	<u>Biotopa 2180 platība:</u> Saulkrastu novadā - tehnisku iemeslu dēļ datus nevar iegūt. Latvijā – 51342- 60000 ha Boreālajā reģionā – 70442 - 82100 ha ES – 89077 - 101017 ha Darbības rezultātā biotopa platība var samazināties par 10,03 ha. Jutība – biotops var saglabāties pasliktinoties tā kvalitātei, ierīkojot kapsētu biotops neatjaunosies.
3.2. biotopa dabiskās reģenerācijas spēju (saskaņā ar dinamiku, kas piemīt biotopa raksturīgajām sugām vai populācijām);	<u>Biotopa 2180 reģenerācijas spēja:</u> biotopa atjaunošanai nepieciešama eolo nogulumu, kāpu reljefa saglabāšanās un koku stāva attīstība.
3.3. biotopa spēju īsā laikā bez iejaukšanās (izņemot dabas aizsardzības pasākumu pastiprināšanu) atjaunoties pēc kaitējuma līdz stāvoklim, kas, ņemot vērā biotopa dinamiku, sasniedz par pamatstāvokli labāku vai tam līdzvērtīgu līmeni.	<u>Biotopa 2180 atjaunošanās spēja:</u> pēc zemsedzes iznīcināšanas, saglabājoties smilšu nogulumiem, oligotrofiem augsnes apstākļiem, augājs spēj atjaunoties dažu gadu laikā.
<i>5. Par būtisku kaitējumu neuzskata:</i>	
5.1. tādas attiecīgo sugu vai biotopa negatīvas pārmaiņas, kas saskaņā ar pieejamo informāciju ir normālas un ir mazākas nekā dabiskās svārstības;	<u>Biotops 2180:</u> vispārējā vides eitrofikācija var veicināt ekspansīvo un nitrofilo augu sugu īpatsvara pieaugumu visā biotopa platībā.
5.2. attiecīgo sugu vai biotopu negatīvas pārmaiņas dabisku iemeslu dēļ;	<u>Biotops 2180:</u> eitrofikācija dabisku procesu rezultātā.
5.3. negatīvas pārmaiņas, kas rodas, iejaucoties teritoriju apsaimniekošanā saskaņā ar sugu un biotopu aizsardzības plānu vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānu;	-
5.4. kaitējumu, pēc kura sugas vai biotopi īsā laikā bez iejaukšanās atjaunojas līdz pamatstāvoklim vai līdz stāvoklim, kas, ņemot vērā attiecīgās sugas vai biotopa atjaunošanās dinamiku, ir līdzvērtīgs pamatstāvoklim vai ir labāks par to.	<u>Biotops 2180:</u> fragmentāra zemsedzes iznīcināšana, nelielās platībās.

^{1,2} www.daba.gov.lv.

Labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības: aizsargājamā biotopa labvēlīgu aizsardzības stāvokli raksturo liela augu sugu daudzveidība, ko nosaka dažādi augšanas apstākļi. Mežaudze saistīta ar jūras tuvumu un tās krasta attīstības stadijām. Dominē sausi un nabadzīgi augšanas apstākļi, kur skrajas kokaudzes mijas ar laucēm. Raksturīgi atklātas smilts laukumi, priežu sausokņi un kritalas, vietām apdeguši koki. Dažādvecuma kokaudzē sastopami veci, lielu dimensiju koki, raksturīgi atvērumi vainagu klājā, kuros notiek dabiskā priežu atjaunošanās. Krūmu stāvs ir vāji izteikts. Zemsedzē dominē mozaīkveida ķērpju, sūnu, lakstaugu un sīkkrūmu augāja struktūra (Laime, 2017.). Biotopa labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai nepieciešama invazīvo augu sugu izplatības ierobežošana, tās izraujot un izvācot no teritorijas, kā arī teritorijas sakopšana, izvācot atkritumus.

Citas bioloģiskās vērtības: teritorijā sastopamas vairākas vecas, liela apjoma priedes, kuru stumbru diametrs pārsniedz 50 cm. Teritorijā konstatētas retas augu sugas – tumšsarkanās dzeguzenes *Epipactis atrorubens*, atradnes.

Teritorijas apkaimē esošās dabas vērtības:

Saskaņā ar DDPS “Ozols” pieejamo informāciju zemesgabalam tuvākā īpaši aizsargājamā un NATURA 2000 teritorija - Aizsargājamo ainavu apvidus “Ādaži” (vietas kods LV0600800), atrodas ~ 3,3 km attālumā. Tuvākais mikroliegums, kas izveidots putnu sugas aizsardzībai, atrodas ~ 1,5 km attālumā.

Īpašumā reģistrēts aizsargājamais biotops – “Mežainas piejūras kāpas”, tuvākajā apkārtnē reģistrēti vēl vairāki aizsargājamā biotopa poligoni.

Tuvākā īpaši aizsargājamo vaskulāro augu sugu atradne reģistrēta ~ 60 m attālumā, otru autoceļam Saulkrasti – Bīriņi.

Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais koks (dižkoks) atrodas ~ 750 m attālumā.

Izpētes teritorijas apkārtnē reģistrēti vairāki aizsargājamā biotopa “Mežainas piejūras kāpas” poligoni. Kapsētu izmantošana saistīta ar apstādījumu ierīkošanu, kuros tiek izmantotas augu sugas ar ekspansīvu un nekontrolējamu izplatīšanās spēju. Šādas sugas var izplatīties teritorijas apkārtnē esošajos aizsargājamā biotopa poligonos, izmainot to dabisko struktūru un augāju, veicinot kvalitātes pazemināšanos.

III. Secinājumi un nosacījumi darbības veikšanai

Izpētes teritorijā esošajās meža zemēs reģistrēts aizsargājamais biotops “Mežainas piejūras kāpas”, kā arī konstatēta īpaši aizsargājamās, ierobežoti izmantojamās augu sugas – gada staupeķņa *Lycopodium annotinum*, atradnes. Visā detālplānojuma teritorijā plānota kapsētas ierīkošana. Darbība tiks veikta aizsargājamā biotopa un aizsargājamās augu sugas atradnes platībā, samazinot aizsargājamā biotopa platību par 10,03 ha, bet aizsargājamās augu sugas atradni par ~ 55 m², veidojot būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz biotopiem un augu sugām.

Lai samazinātu vai novērstu iespējamo nelabvēlīgo ietekmi, ievērojami sekojoši pasākumi:

- *Ieteicams kapsētas ierīkošanai neizmantot detālplānojuma teritorijas ziemeļu daļu (skatīt topogrāfiskajā plānā pielikumā), kur konstatēta boreāliem mežiem raksturīga struktūra un veģetācija, šajā platībā saglabājot dabisko apaugumu.*
- *Iespēju robežās neparedzēt kapsētas ierīkošanu aizsargājamās augu sugas punktveida atradnēs (uzskaites punktos), bet šajā platībā un vismaz 20 m platā joslā ap tām saglabāt dabisko apaugumu.*
- *Nozāgētos kokus, kuru stumbru diametrs pārsniedz 30 cm, iespēju robežās, pārvietot uz meža platību, kurā netiks ierīkota kapsēta (ziemeļu daļu), nodrošinot mirušās koksnes apjomu vismaz 20 m³/ha, optimāli - 60 – 120 m³/ha.*
- *Izvirzīt nosacījumu kapsētas apstādījumos neizmantot augus ar ekspanzīvu, nekontrolējamu izplatīšanās spēju.*
- *Neierīkot bioloģisko atkritumu izgāztuves tiešā aizsargājamo biotopu un aizsargājamās augu sugas atradni tuvumā.*
- *Kapsētas teritorijā saglabāt ievērojama vecuma un apjomu sasniegušas priedes, kuru stumbru diametrs pārsniedz 50 cm.*

Ietekmes izvērtējums un veicamie pasākumi apkopoti 9.tabulā.

Pārskata tabula par ietekmju būtiskumu un ietekmi samazinošajiem pasākumiem

9.tabula

ES īpaši aizsargājamais biotops/ Sugas nosaukums	Tieši ietekmētā platība, ha/ m ²	Netieši ietekmētā platība, ha/ m ²	Ietekmes vērtējums īstenojot plānoto darbību	Ietekmi samazinošie pasākumi	Ietekmes vērtējums pēc pasākumu īstenošanas
Mežainas piejūras kāpas	10,03 ha	0	Būtiska nelabvēlīga ietekme	- Ieteicams kapsētas ierīkošanai neizmantot detālplānojuma teritorijas ziemeļu daļu (skatīt topogrāfiskajā plānā pielikumā), kur konstatēta boreāliem mežiem raksturīga struktūra un veģetācija, šajā platībā saglabājot dabisko apaugumu. - Iespēju robežās neparedzēt kapsētas ierīkošanu aizsargājamās augu sugas punktveida atradnēs (uzskaites punktos), bet šajā platībā un vismaz 20 m platā joslā ap tām saglabāt dabisko apaugumu. - Nozāģētos kokus, kuru stumbru diametrs pārsniedz 30 cm, iespēju robežās, pārvietot uz meža platību, kurā netiks ierīkota kapsēta (ziemeļu daļu), nodrošinot mirušās koksnes apjomu vismaz 20 m³/ha, optimāli - 60 – 120 m³/ha. - Izvirzīt nosacījumu kapsētas apstādījumos neizmantot augus ar ekspansīvu, nekontrolējamu izplatīšanās spēju. - Neierīkot bioloģisko atkritumu izgāztuves tiešā aizsargājamo biotopu un aizsargājamās augu sugas atradņu tuvumā. - Kapsētas teritorijā saglabāt ievērojama vecuma un apjomu sasniegušas priedes, kuru stumbru diametrs pārsniedz 50 cm.	Vērā ņemama nelabvēlīga ietekme
Gada staipeknis <i>Lycopodium annotinum</i>	~ 55 m ²	0	Būtiska nelabvēlīga ietekme		Neliela nelabvēlīga ietekme/ Ietekmes nav

Aizsargājamais biotops "Mežainas piejūras kāpas" reģistrēts lielākajā detālplānojuma teritorija daļā. Ierīkojot kapsētu nav iespējams izvairīties no biotopa platības samazināšanas, tomēr, ievērojot nosacījumus ietekmes samazināšanai, tiks saglabāta bioloģiski vērtīgākā biotopa daļa, kā arī samazināsies vai tiks novērsta ietekme uz teritorijā konstatēto aizsargājamo augu sugu un apkārtnē esošajiem aizsargājamā biotopa poligoniem.

Pielikumā:

- ortofoto karte.
- Topogrāfiskais plāns.

Atzinums sagatavots uz 11 lappusēm divos eksemplāros, no kuriem viens nodots pasūtītājam, bet otrs glabājas pie eksperta. Saskaņā ar MK not.Nr.481 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumos Nr. 267 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība", atzinums elektroniski tiks iesniegts Dabas aizsardzības pārvaldei.

Sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle

Sert.Nr.003., derīgs līdz 13.05.2028.

Spec.zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste

Spec.vaskulārās augu sugas

derīgs līdz 06.09.2029.

Tel. 28636444

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Izmantotie avoti:

Anon., 2016. ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodika, DAP.

Anon., Vadlīnijas sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificētu ekspertu sniegto atzinumu satura kvalitātes uzlabošanai sākotnējā izvērtējuma, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma ietvaros, 2017.

Auniņš A., 2013. Eiropas savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2.precizēts izdevums. Rīga: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Baroniņa, V., 2022. Augu monitoringa metodika Natura 2000 teritorijās un ārpus tām, LDF.

Laime, B., 2016. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 1. sējums: Piejūra, smiltāji un virsāji.

Eglīte, Z., Šulcs, V. Latvijas vaskulāro augu flora: Lycopodiophyta, Equisetophyta, Polypodiophyta, Rīga, LU, 2000.

Pētersone A., Brikmane K., Latvijas PSR augu noteicējs (2.pārstrādāts izdevums), Rīga, Zvaigzne, 1980.

Priedītis N., 2014. Latvijas augi. Rīga: Gandrs.

Saulkrastu novada teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam grozījumi.

Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu.

Ministru kabineta noteikumi Nr.213 "Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu" (27.03.2007.).

Ministru kabineta noteikumi Nr.350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu"(20.06.2017.).

Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEK (21.05.1992) Par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas aizsardzību.

<https://lvmgeo.lvm.lv/?loc=549405;328703;13> (skatīts 03.10.24.)

<https://www.melioracija.lv/?loc=549565;328585;12> (skatīts 03.10.24.)

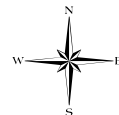
<https://ozols.gov.lv/ozols/> (skatīts 03.10.24.)

https://geolattija.lv/geo/tapis#document_16413#nozoom (skatīts 03.10.24.)

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS

EIROPAS SAVIENĪBA

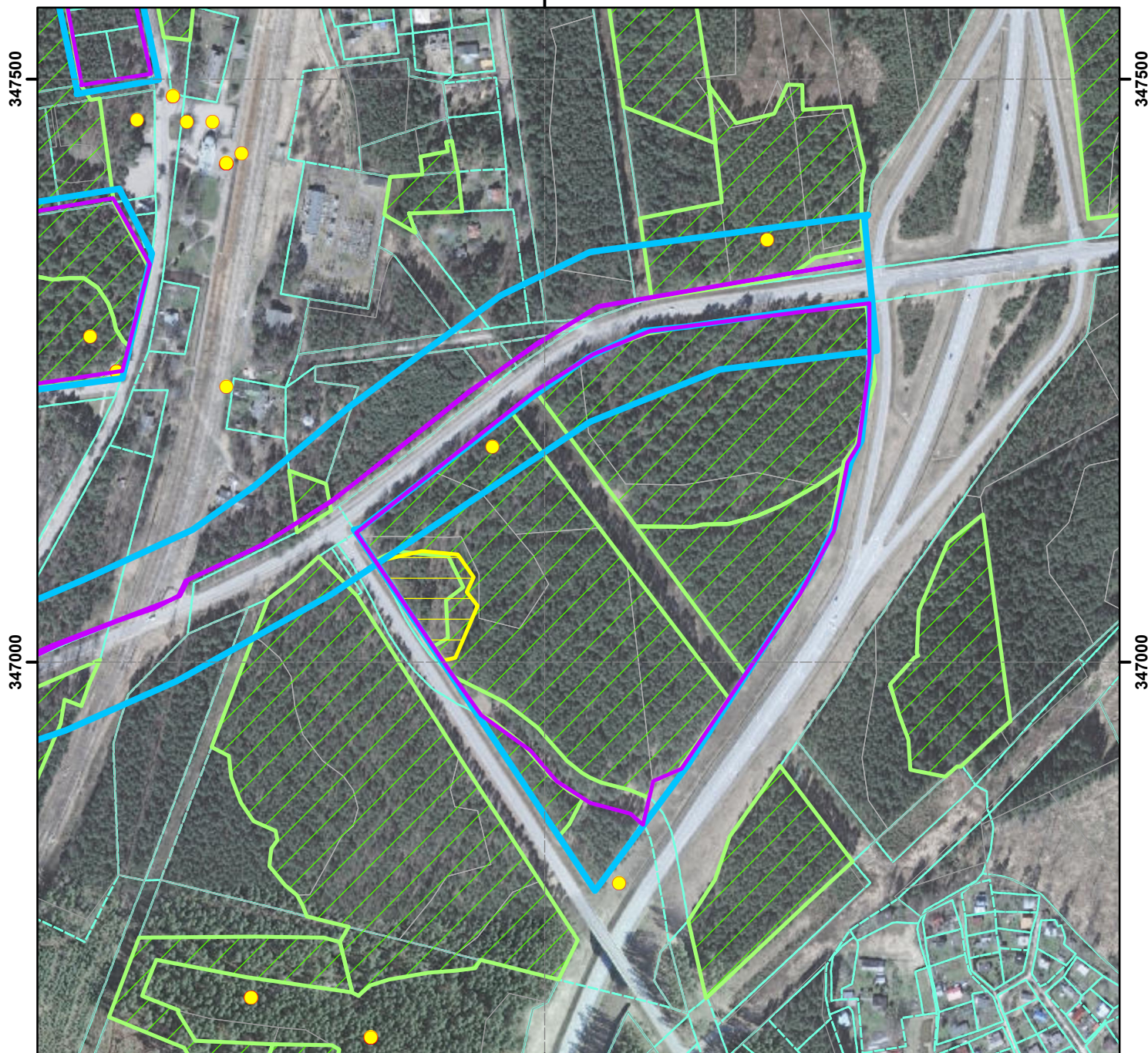

EIROPAS REĢIONĀLAIS
ATĪSTĪBAS FONDS

IEGULDĪJUMS
TAVĀ
NĀKOTNĒ

1:5 000

526000

526000

Apzīmējumi

Paredzētās darbības vieta	Sugu dzīvotnes (punkti)	Nogabali
Izpētes teritorija	Sugu dzīvotnes (laukumi)	Zemes vienības
Dižkoks	ĪA Biotopi	bufferLV_forcache
Mikroliegumi		
Mikroliegumu buferzonas		

0 0,05 0,1 0,2 km

Izmantoti: Ortofotokarte mērogā 1:10 000 © Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, (2008)
Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati, 2017. gads

